

Metodické stanovisko č. 3 k Metodickému pokynu pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021-2027

Popis situace

Toto metodické stanovisko se vztahuje k Metodickému pokynu pro finanční toky programů spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu 2021-2027 (dále jen „MPFT“), verze 2, upravenému metodickým stanoviskem č. 1 a č. 2.

Metodické stanovisko reaguje především na plánované využití čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení, který upravuje poskytování příspěvku Unie na základě financování nesouvisejícího s náklady (dále jen „FNN“), v programu OP Jan Amos Komenský a případně v dalších programech, které budou FNN využívat. Konkrétně dochází k upřesnění postupů pro zpracování a kontrolu žádostí o platbu, vypracování souhrnných žádostí a upřesnění případů, kdy u FNN dochází k nesrovnalosti.

Současně došlo k upřesnění případů, kdy dochází k nesrovnalosti v případě vykazování nákladů pomocí zjednodušených metod vykazování v návaznosti na vydání Pokynů k používání zjednodušeného vykazování nákladů v rámci fondů, na které se vztahuje nařízení (EU) 2021/1060.

Dále dochází k následujícím změnám:

V kap. 3.1.1. se v návaznosti na přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 doplňují informace o předběžných platbách.

V kapitole 3.2.6., která upravuje poskytování prostředků obcím, je doplněna poznámka pod čarou upřesňující pojem investiční akce.

V kapitole 3.2.7., která upravuje vypracování a refundaci souhrnných žádostí (dále jen „SŽ“) do SR, jsou přidány další dva řádné termíny pro předložení SŽ. Cílem úpravy je zajistit maximalizaci objemu výdajů zahrnutých do žádostí o platbu odesílaných EK, a tím přispět k plynulosti úhrad SŽ v závěru roku.

V kap. 3.4. Řízení alokace dochází v části týkající se přezávazkování k doplnění chybějícího odkazu na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

V kap. 4.1., která upravuje specifika finančních toků u finančních nástrojů, jsou upřesněny podmínky pro navýšení alokace.

V kap. 5.2.1. je v souvislosti se změnou organizační struktury upraven odkaz na příslušný odbor Ministerstva financí a v kap. 5.4 dochází k aktualizaci odkazu na vyhlášku o finančním vypořádání.

Dále dochází k doplnění seznamu zkratk a odstranění formálních nedostatků v celém dokumentu.

Metodické stanovisko

Obsahem metodického stanoviska jsou tyto změny:

1. V kap. 3.1.1. na str. 11 se doplňují informace k předběžným platbám, a sice:
 - do čtvrté odrážky se za slova „v roce 2024 ve výši 0,5 %“ doplňuje dovětek „(pro programy financované z FST je nad rámec standardní předběžné platby stanovena mimořádná předběžná platba ve výši 30 % alokace daného programu),“
 - na konec kapitoly se doplňuje nový odstavec, který zní: „Pokud bude v programech financovaných z EFRR nebo ESF+ vytvořena specifická priorita STEP⁹ a tato změna programu bude předložena Komisi do 31. března 2025, vyplatí Komise na tyto priority mimořádnou předběžnou platbu ve výši 30 % jejich alokace.“
 - doplňuje se související poznámka pod čarou č. 9 ve znění: „V rámci podpory z EFRR v souladu s čl. 3 odst. 1a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058; v rámci podpory z ESF+ podle čl. 12a odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057.“
2. V kap. 3.2. se na konec prvního odstavce na str. 12 doplňuje nová poznámka pod čarou ve znění: „V případě financování nesouvisejícího s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení, kdy financování probíhá na základě splnění předem stanovených podmínek či dosažení výsledků, není přímá vazba na uskutečněné předfinancování ze státního rozpočtu. Specifické postupy pro tento typ financování jsou upraveny v kap. 3.2.8.“
3. V kap. 3.2.1. na str. 13
 - se doplňuje do první věty za slova „na žádostech o platbu předkládaných příjemci“ nová poznámka pod čarou ve znění: „V případě financování nesouvisejícího s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení se uplatní specifické postupy, viz kap. 3.2.8.“
 - za pátou odrážku upřesňující případy, kdy je možné vystavit žádost o platbu z úrovně ŘO, se vkládá nová odrážka ve znění: „financování probíhá formou financování nesouvisejícího s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení (dále „FNN“);“
4. V kap. 3.2.6. se do první věty v části Příjemcem je obec na str. 20 doplňuje za slova „s výjimkou dotačních investičních akcí“ nová poznámka pod čarou ve znění: „O dotační investiční akci se jedná v případě, že alespoň 1 Kč v dotaci je určena na pořízení nebo technické zhodnocení dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku.“
5. V kap. 3.2.7. na str. 22
 - se upravuje třetí odstavec, který nově zní:
„SŽ prochází kontrolou ze strany ŘO a je v termínu do 5. pracovního dne každého měsíce předložena na PO. Pro říjen a listopad jsou za účelem zajištění plynulosti úhrad souhrnných žádostí v závěru roku stanoveny další dva řádné termíny, a to vždy do 5. pracovního dne před koncem měsíce. Pokud vznikne na straně ŘO, resp. finančního útvaru MMR, potřeba vystavit SŽ v jiném než stanoveném termínu, požádá ŘO o souhlas PO. Pokud ŘO

v daném termínu nepředpokládá vystavení SŽ, informuje o této skutečnosti PO.“

- *se upřesňuje třetí věta ve čtvrtém odstavci, která nově zní: „V případě žádostí o platbu, které zahrnují výdaje založené na jednotkových nákladech, resp. jednorázových částkách dle čl. 51 c) a d), resp. čl. 94 obecného nařízení, či na financování nesouvisejícím s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení, bude pro přepočet těchto výdajů použit fixní kurz 23,50 CZK/EUR.“*

6. Za kapitolu 3.2.7. se doplňuje nová kap. 3.2.8. v následujícím znění:

„V případě financování nesouvisejícího s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení, probíhá refundace na účty OSS a vykázání výdajů EK na základě splnění předem stanovených podmínek či dosažení výsledků, a to bez přímé vazby na uskutečněné předfinancování ze státního rozpočtu. S ohledem na výše uvedené a dále s ohledem na nastavení informačních systémů jsou platby příjemcům a vykázání výdajů pro účely jejich refundace rozděleny do dvou úrovní. Pro provádění plateb příjemcům se uplatní standardně kroky popsané v kap. 3.2.1 - 3.2.6., s tím rozdílem, že takto schválené žádosti o platbu nevstupují do souhrnných žádostí. Pro účely refundace výdajů a jejich vykázání do EK zpracovává ŘO/ZS žádost o platbu v rámci samostatného projektu s atributem „projekt FNN – úroveň EK“. Žádost o platbu vystaví ŘO/ZS bez zbytečného odkladu poté, co dojde ke splnění předem stanovených podmínek či dosažení výsledků. Žádost o platbu je v MS2021+ evidována na formuláři pro ex-post platbu. ŘO/ZS před schválením žádosti o platbu ověří, že jsou doloženy dokumenty, které prokazují splnění podmínek a výsledků. ŘO/ZS v žádosti uvede OSS, na jejíž účet/jejichž účty má být provedena refundace výdajů vykázaných v žádosti o platbu. Po schválení žádosti o platbu zahrnuje ŘO/ZS danou žádost o platbu do souhrnné žádosti. Postupy zpracování a schvalování souhrnných žádostí se řídí kap. 3.2.7.“

7. V kap. 3.4 v části Sledování čerpání alokace programu se v první větě posledního odstavce na str. 26 doplňuje chybějící odkaz na právní úpravu, a sice za slova *„...na něž byly vyčleněny podle §47 odst. 4 písm. a) bod 3“* se doplňuje *„zákona o rozpočtových pravidlech“*.

8. V kap. 4.1. dochází:

- v části b) Administrace žádosti o platbu – úroveň PO – ŘO – správce k doplnění nové poznámky pod čarou v bodě 3 na str. 29 za větu *„Předkládání výdajů nad rámec alokace FN/HF nebude umožněno.“* Doplněná poznámka zní: *„V případě, že na straně ŘO vznikne potřeba navýšit alokaci FN/HF, je nutné tak učinit dříve, než budou na PO předloženy další výdaje, kterými by již došlo k překročení vyúčtování poskytnutého počátečního vkladu.“*
- v části c) Žádost o platbu EK – úroveň PO – EK k doplnění nové věty na konci předposledního odstavce ve znění: *„V této souvislosti je požadováno, aby ŘO včas oznámil PO každou změnu alokace FN/HF (tj. již v rámci přípravy dodatku k dohodě o financování a nejpozději ihned po podpisu dohody).“*

9. V kap. 5. byl za první odstavec kapitoly doplněn následující text včetně souvisejících poznámek pod čarou:

„Pro částky vykazované prostřednictvím zjednodušených metod vykazování (dále „ZMV“) nebo financování nesouvisejícího s náklady dále platí, že k nesrovnalosti dochází:

- u ZMV v případě pochybení týkajících se nesprávného nastavení⁵⁴ či použití metody výpočtu použité ke stanovení nákladů a pochybení spočívajících v nenaplnění výstupů či výsledků,*
- u FNN na vyšší úrovni v případě pochybení spočívajících v nesplnění podmínek pro vyplacení úhrady nebo nedosažení výsledků.*

Zároveň platí, že v případě nedodržení obecných/horizontálních pravidel, zejména pro:

- způsobilost operace, příjemců či účastníků,*
- dvojí financování,*
- veřejnou podporu,*
- střet zájmů,*
- publicitu,*
- a také v případě, že jsou výdaje dotčené podvodem,*

může k nesrovnalosti docházet bez ohledu na formu vykazování výdajů, tedy i v případě, že jsou vykazované v rámci ZMV či FNN.⁵⁵

⁵⁴ *Pochybení týkající se nesprávného nastavení je relevantní pouze na nižší úrovni.*

⁵⁵ *Poskytovatel dotace postupuje při porušení zákona či podmínek právního aktu podle příslušných právních předpisů, přičemž je irelevantní, zda se zároveň jedná o nesrovnalost ve smyslu tohoto metodického pokynu či nikoliv.“*

10. Text posledního odstavce kap. 5.1.4. je upraven a doplněn o související poznámku pod čarou takto:

„Jsou-li v daném případě, ke kterému se váže pravomocné rozhodnutí správního orgánu či soudu, výdaje vykazovány v rámci zjednodušených metod vykazování nebo financování nesouvisejícího s náklady, potom ŘO, případně AO k řešení a potvrzení nesrovnalosti přistoupí v případě, že se jedná o pochybení týkající se nesprávného nastavení⁶⁵ či použití metody výpočtu použité ke stanovení nákladů a pochybení spočívající v nenaplnění výstupů/výsledků (u ZMV) nebo v případě pochybení spočívajících v nesplnění podmínek pro vyplacení úhrady či nedosažení výsledků (u FNN na vyšší úrovni), případně porušení obecných/horizontálních pravidel dle kap. 5 tohoto metodického pokynu.

⁶⁵ *Pochybení týkající se nesprávného nastavení je relevantní pouze na nižší úrovni.“*

11. Ve třetím odstavci kap. 5.2.1. je upraven odkaz na příslušný odbor Ministerstva financí: „AO/ŘO... informuje PO o komunikaci mezi ním a odborem 41 - Právní služby Ministerstva financí.“

12. V kap. 5.4. je v poznámce pod čarou č. 64 aktualizován odkaz na vyhlášku o finančním vypořádání: „Vyhláška č. 433/2024 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání), ve znění pozdějších předpisů.“

13. Seznam zkratk je doplněn o následující zkratky:

„FNN *Financování nesouvisející s náklady dle čl. 51 a), resp. čl. 95 obecného nařízení*

ZMV *Zjednodušené metody vykazování.*“

Další postup

Změny, vyplývající z tohoto metodického stanoviska, budou zapracovány do konsolidovaného znění textu MPFT, které bude zveřejněno na webových stránkách Ministerstva financí.

Účinnost

Toto metodické stanovisko je vydáno s účinností od 1. dubna 2025.